

„FILOZOFIA ESTE MEDICINA SUFLETULUI”

(Cicero)

17 NOIEMBRIE – ZIUA MONDIALĂ A FILOSOFIEI

Ziua mondială a filosofiei este marcată, anual, în cea de-a treia zi de joi a lunii noiembrie. Ziua mondială a filosofiei a fost aniversată în premieră la 21 noiembrie 2002. Cu acel prilej, în cadrul Conferinței generale UNESCO, s-a susținut că: "filosofia este disciplina care încurajează gândirea critică și independentă, fiind capabilă să promoveze atât o mai bună înțelegere a lumii înconjurătoare, cât și toleranța, acceptarea altor puncte de vedere.

<https://www.agerpres.ro/documentare/2019/11/21/ziua-mondiala-a-filosofiei-onu--406590>

Expoziția dată, prin intermediul documentelor din colecția Oficiului Referințe bibliografice, vă invită la un dialog, la o exprimare a gândirilor critice constructive, prin deschidere către diversitatea opiniilor, prin înțelegerea a ceea ce ne unește și ne separă. Este o invitație la acțiune spre cultivarea valorilor umane prin lectura cărții.

правда νόμος vérité לִבֵּן diritto
הַיְשׁוּבֵה ἀλήθεια gögö
Wahrheit derecho truth
øjeblik veritas حقیقة
adevăr

VOCABULARUL EUROPEAN AL FILOSOFIILOR

VOLUM COORDONAT DE BARBARA CASSIN

Traducere și adăugiri la ediția în limba română coordonate
de ANCA VASILIU și ALEXANDER BAUMGARTEN

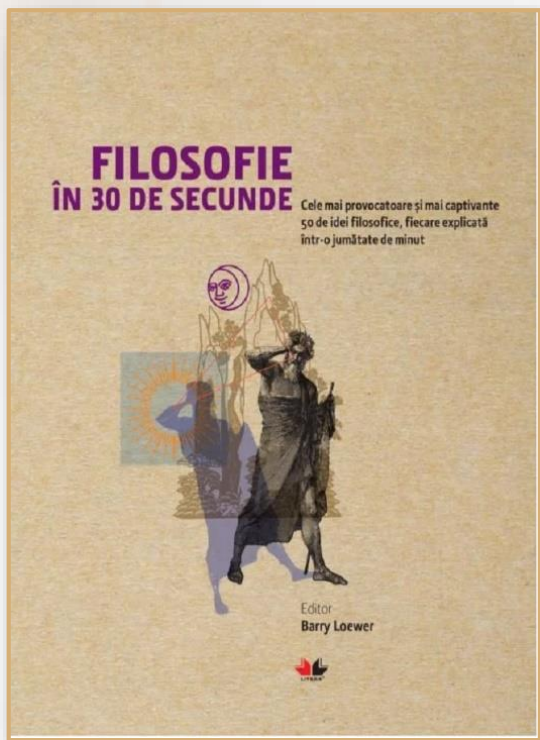
POLIROM

Vocabularul european al filosofiilor : Dicționarul intraductibilelor / coordonat de Barbara Cassin ; traducere și adăugiri la ediția în limba română coordonate de Anca Vasiliu și Alexander Baumgarten. – Iași : Polirom, 2020. – 1549 p. – Indice: p. 1463-1541. – ISBN 978-973-46-5660-8.

Heraclit (535 î.Hr. - d. 475 î.Hr.)

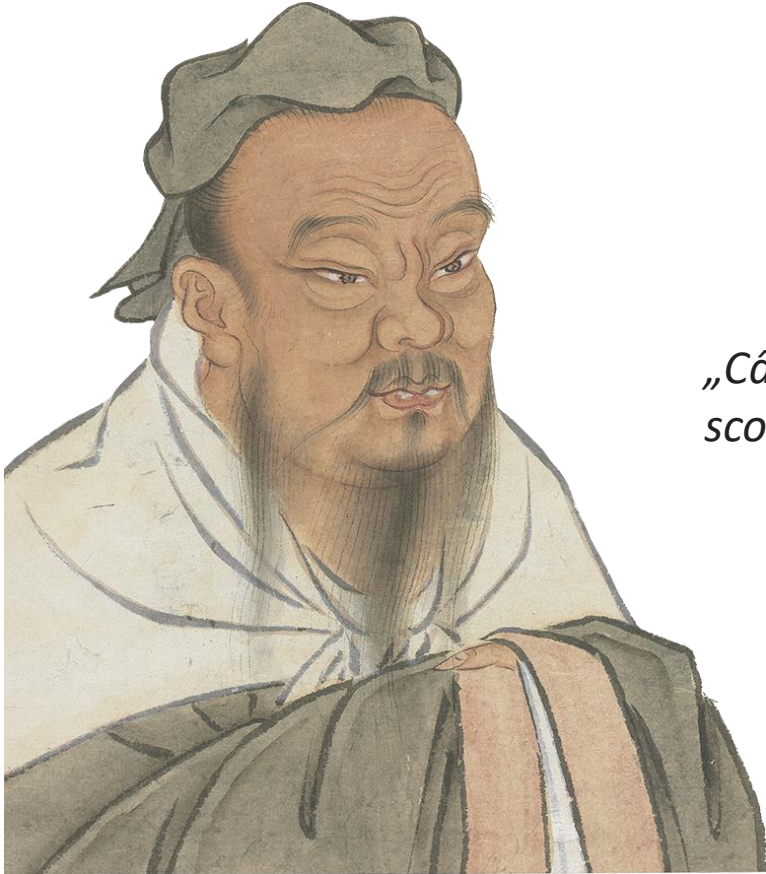

„Gândirea este o mare virtute, iar înțelepciunea constă în a spune adevărul și, ascultând natura, a acționa în conformitate cu ea”.

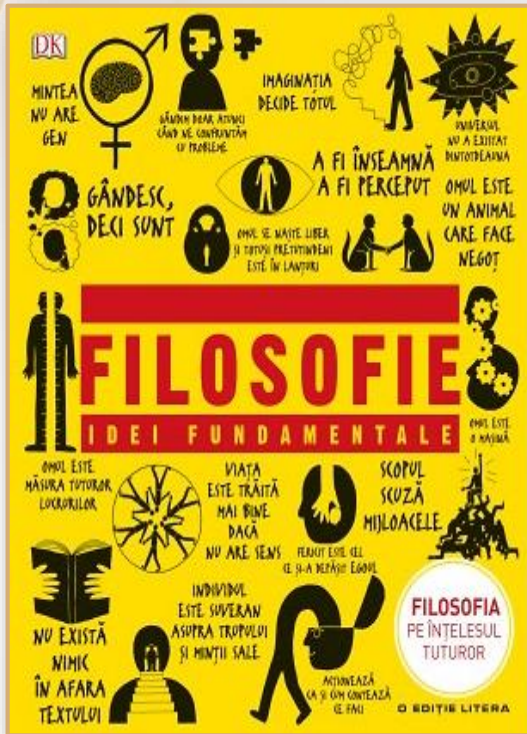

Filosofie în 30 de secunde : Cele mai provocatoare și mai captivante idei filosofice, fiecare explicată într-o jumătate de minut / Julian Baggini, Kati Balog, James Garvey [et al.] ; coordonator: Barry Loewer ; prefață: Stephen Law ; traducere din limba engleză: Alexandru Suter. – București : Litera, 2017. – 160 p. – ISBN 978-606-33-2227-3.

Confucius (551–479 î.Hr.)

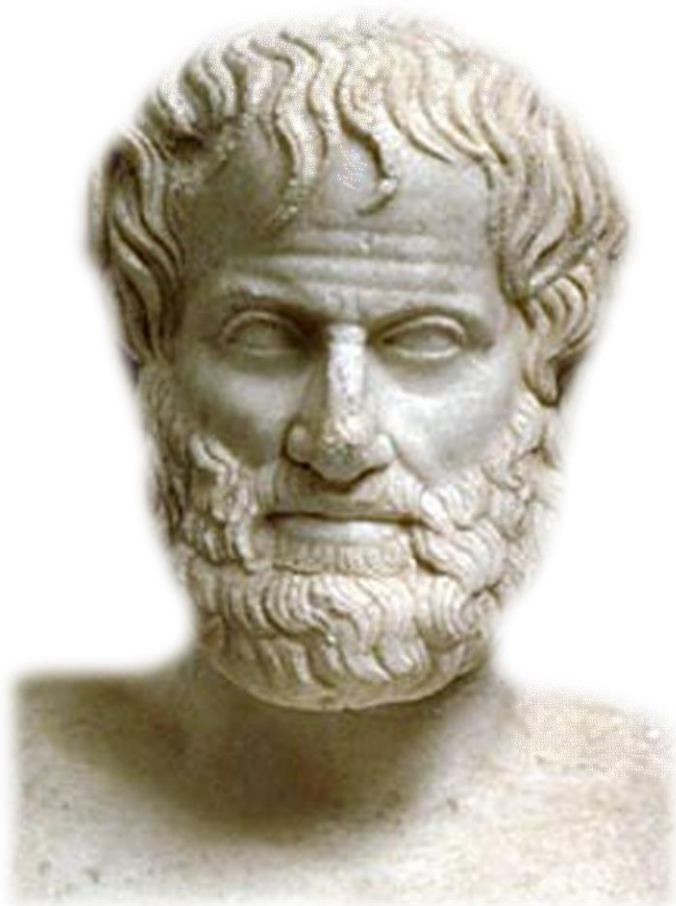

„Când vi se pare că scopul este de neatins, nu schimbați scopul – schimbați-vă planul de acțiune”.

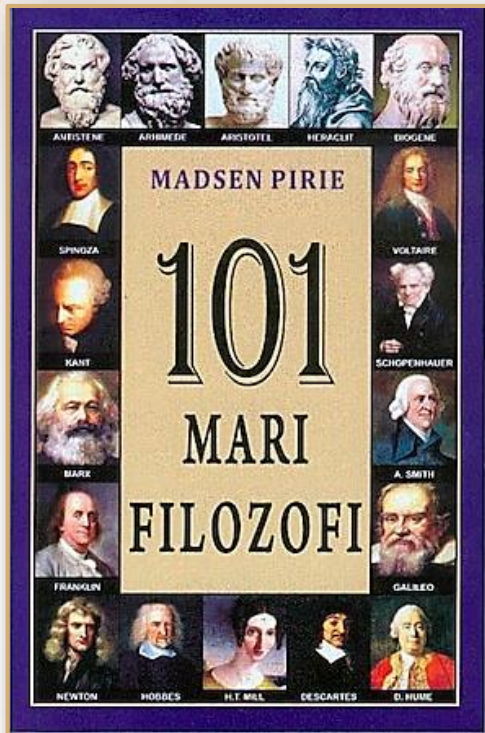
Filosofie. Idei fundamentale / Will Buckingham, Douglas Burnham, Clive Hill [et al.] ; traducător: Crina Boitor. – București : Litera, 2016. – 352 p. – ISBN 978-606-33-0494-1.

Platon (428/427?–348/347? î.Hr.)

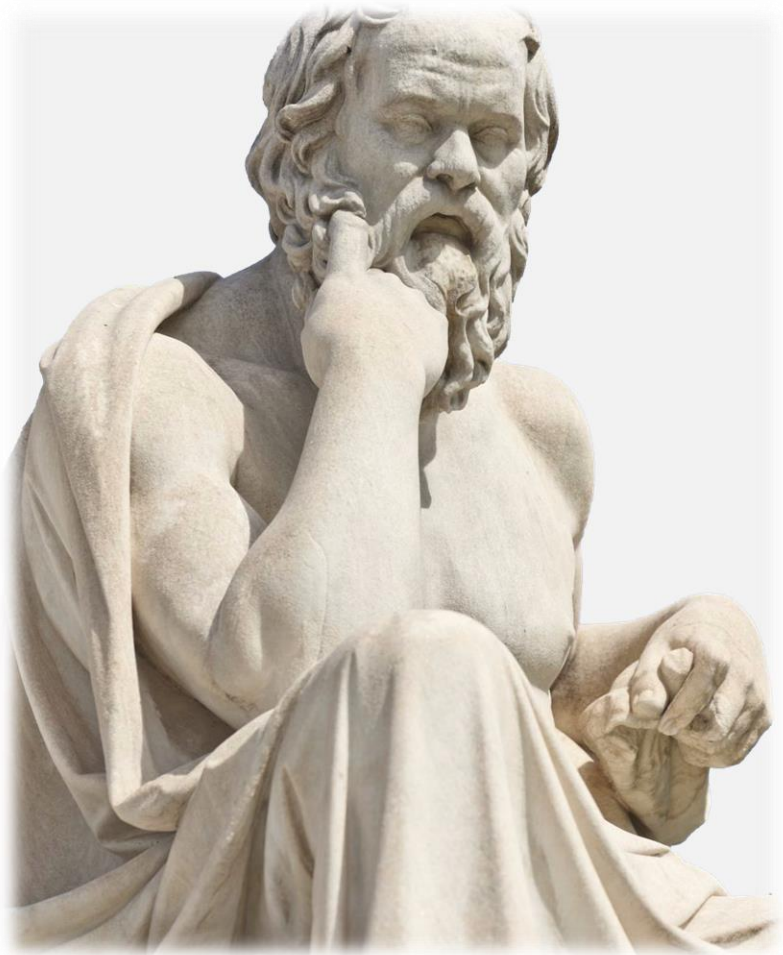
În fiecare om este un ochi al sufletului, care... este cu mult mai prețios decât zece mii de ochi trupești, căci numai el vede adevărul.

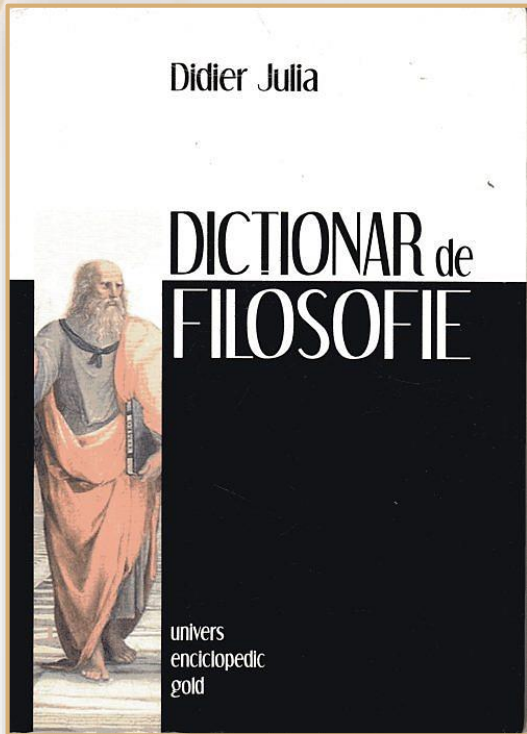

Pirie, Madsen. 101 mari filozofi : Creatorii gândirii moderne / Madsen Pirie ; traducere: Mihai Novac. – București : Orizonturi, 2011. – 286 p. ; fotogr. – (Cultură generală ; 39). – Index de nume: p. 282-283. – ISBN 978-973-736-156-1.

Socrate (470/469 î.Hr .-399 î.Hr.)

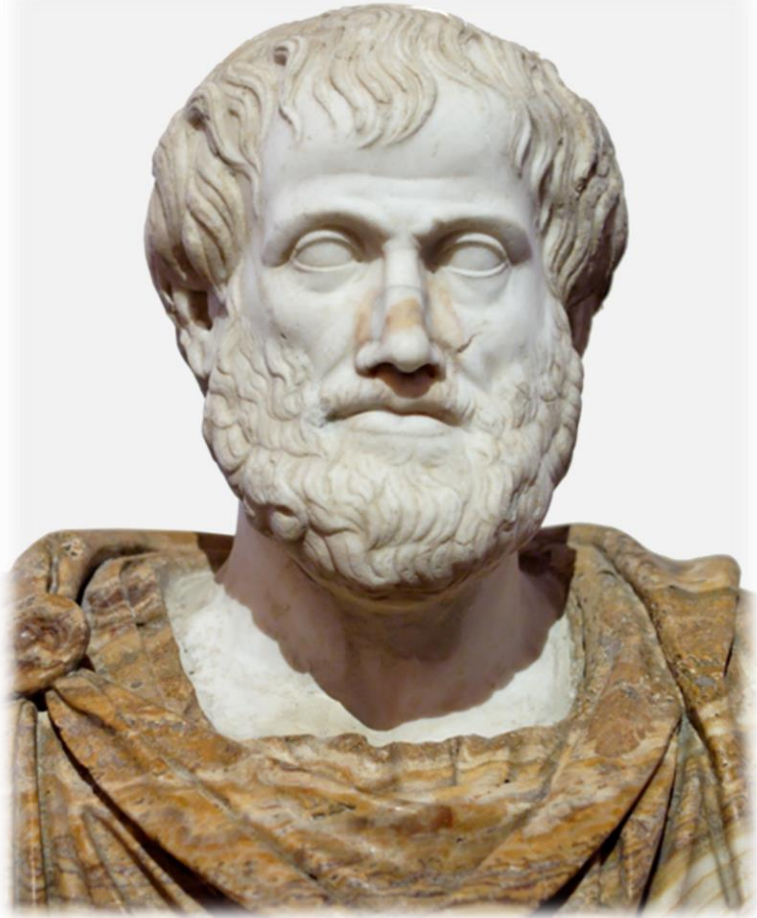

„Adevărata înțelepciune izvorăște atunci când realizezi cât de puține cunoști despre viață, despre tine însuși și despre lumea din jurul tău.”

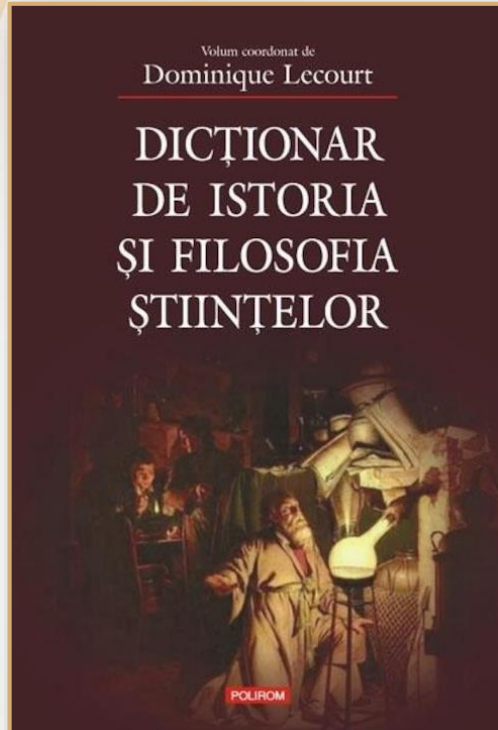

Didier, Julia. Dicționar de filosofie / Julia Didier ; traducere, avanpreață și completări privind filosofia românească de Leonard Gavriliu. – Ed. a 2-a. – București : Univers Encicl., 2009. – 360 p. : il. – ISBN 978-606-92159-4-4.

Aristotel (384–322 î.Hr.)

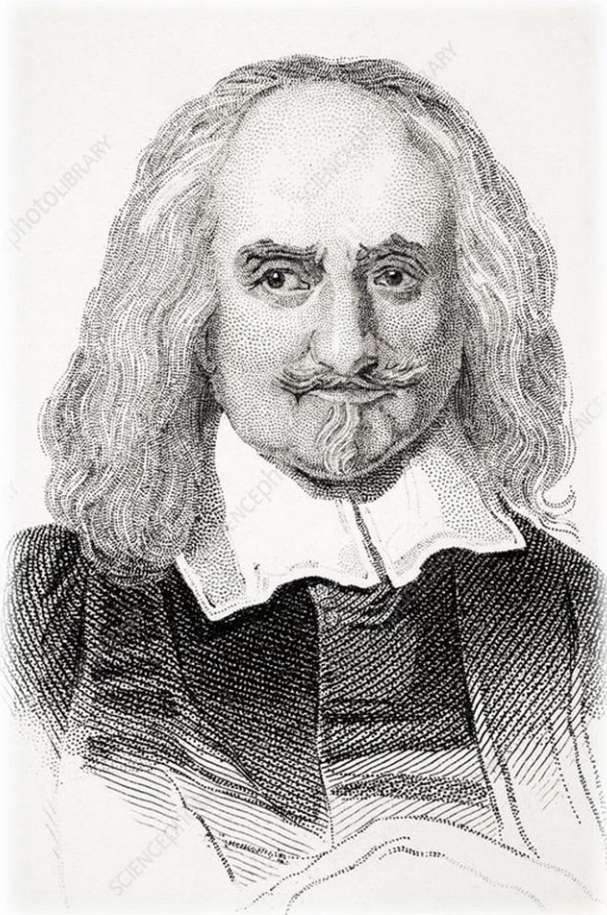

„Oamenii înțelepți vorbesc doar atunci când au ceva de spus, proștii vorbesc deoarece trebuie să spună ceva”.

Dicționar de istoria și filosofia științelor / coordonator:
Dominique Lecourt ; traducători: Laurențiu Zoicaș
(coord.) [et al.]. – Ed. a 2-a, rev. și adăugită. – Iași : Polirom,
2009. – 1504 p. – Ind.: p. 1471-1501. – ISBN 978-973-46-13
81-6.

Thomas Hobbes (1588 - 1679)

„Oamenii se împart în două categorii: cei visători, care aruncă monede în apă, și cei realiști, care le scot din apă”.

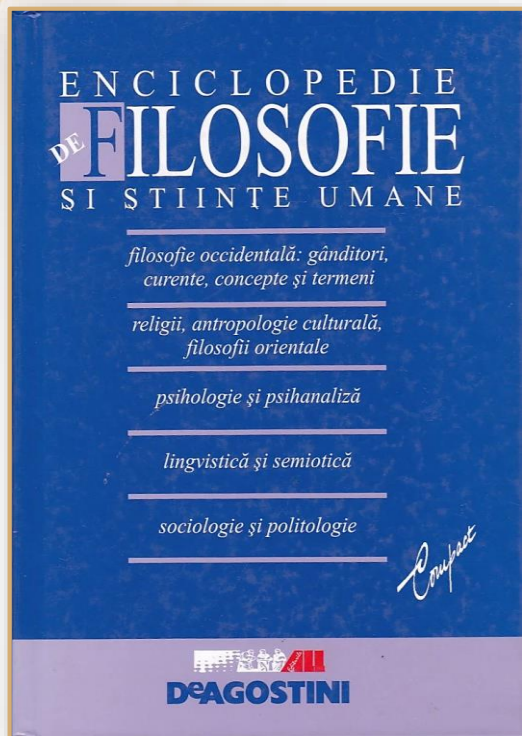
Peters, Francis E. Termenii filozofiei grecești / Francis E. Peters ; tradus de D. Stoianovici. – Ed. a 3-a, revăzută. – București : Humanitas, 2008. – 329 p. – (Dicționare. Tratate. Referințe). – ISBN 978-973-50-1318-9.

Niccolo Machiavelli (1469–1527)

„Nu există un motiv mai bun pentru disperare decât a nu găsi un nou motiv pentru a spera.”

Enciclopedie de filosofie și științe umane / trad.: Luminița Cosma [et al.] ; red.: Victor Popescu, Constantin Vlad. – București : DeAgostini, 2007. – 1208 p. – Pe cop.: Filosofie occidentală: gânditori, curente, concepte și termeni ; Religii, antropologie culturală, filosofii orientale ; Psihologie și psihanaliză ; Lingvistică și semiotică ; Sociologie și politologie. – ISBN 978-973-684-561-1.

Francis Bacon (1561-1626)

„Unele cărți sunt gustate, altele înghițite, dar prea puține sunt mestecate și digerate”.

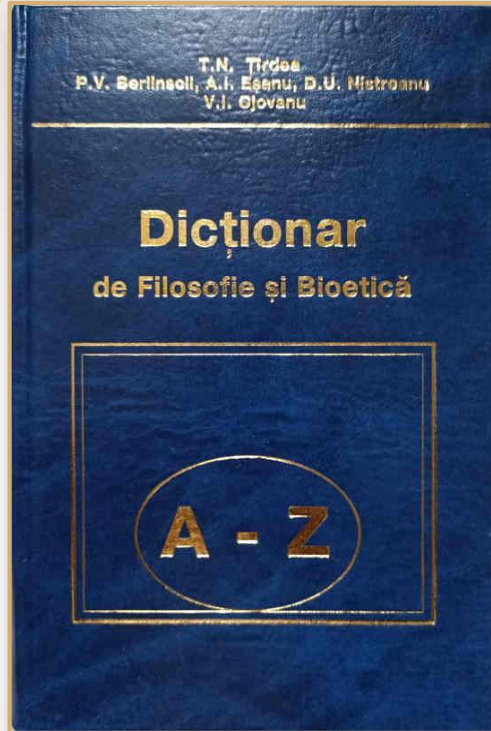

O sută de filozofi : Viața și opera celor mai mari gânditori ai lumii / Peter J. King ; trad. din limba engl.: Liana Stan ; il.: Kuo Kang Chen, Coral Mula. – București : Encicloperia RAO, 2006. – 192 p. : portr., il. – Bibliogr.: p. 184-185. – ISBN 973-717-074-1.

Rene Descartes (1596-1650)

*„Căci nu este suficient să ai un cap isteț.
Important este să-l folosești cum trebuie”.*

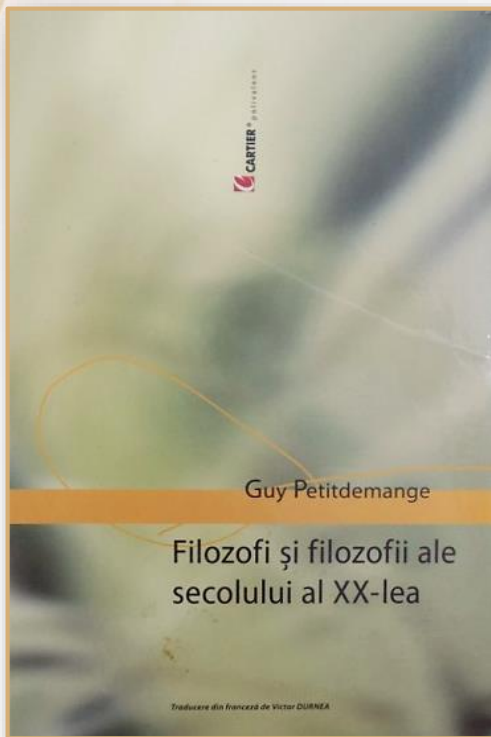

Dictionar de Filosofie și Bioetică : A - Z / Teodor N. Țirdea, Petru V. Berlinschi, Didina U. Nistoreanu,...; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. – Chișinău : Centrul ed.-poligrafic „Medicina”, 2004. – 441 p. – ISBN 9975-907-33-4.

David Hume (1711-1777)

„Frumusețea lucrurilor există în sufletul celui care le admiră”.

Petitdemange, Guy. Filozofi și filozofii ale secolului al XX-lea / Guy Petitdemange ; trad. din limba franceză de Victor Durnea. – Chișinău : Cartier, 2003. – 528 p. – ISBN 9975-79-230-8.

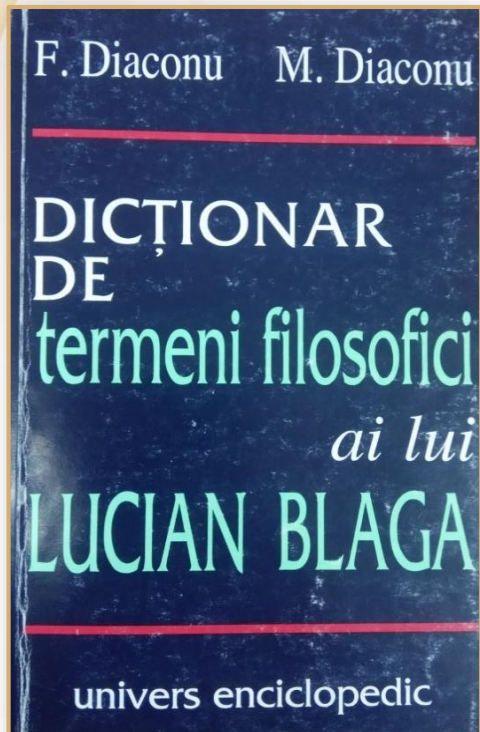
Jean-Jacques Rousseau (1712-1778)

J. J. ROUSSEAU

„Conștiința este vocea sufletului. Pasiunile sunt vocea trupului”.

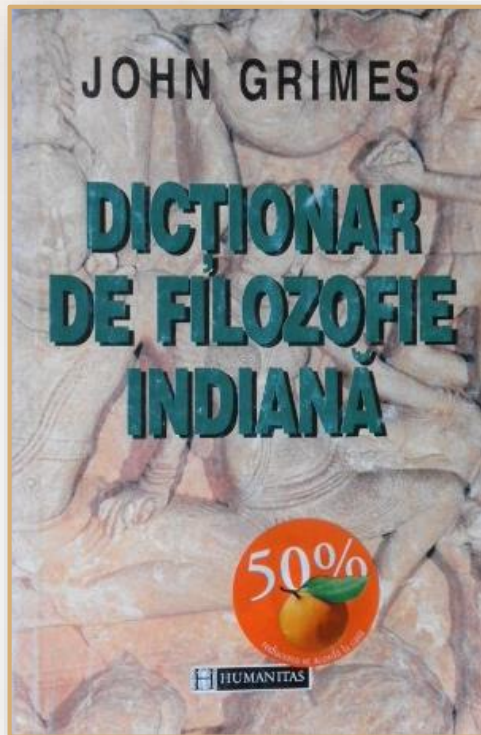

Diaconu, Florica. Dicționar de termeni filosofici al lui Lucian Blaga : Introd. prin concepte / F. Diaconu, M. Diaconu. – București : Univers Enciclopedic, 2000. – 347 p. – ISBN 973-9436-68-4.

Immanuel Kant (1724 - 1804)

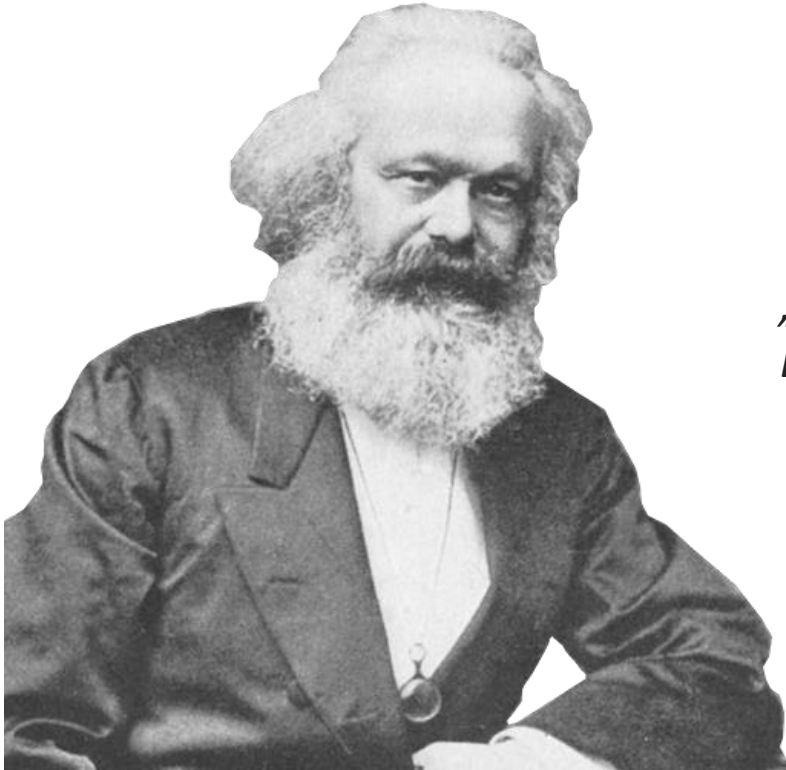

*„Tineretea e timpul de a învăța înțelepciunea,
bătrânețea e timpul de a o aplica”.*

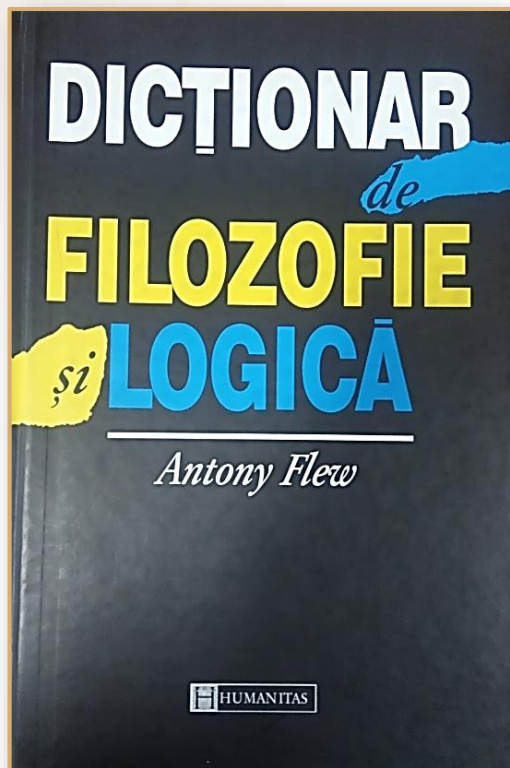

Grimes, John. Dictionar de filozofie indiană / John Grimes ; tradus din engleză de Liliana Donose-Samuelsson ; cuvânt înainte de Radu Bercea. – București : Humanitas, 1999. – 310 p. + 14 tabele. – ISBN 973-28-0811-X.

Karl Marx (1818-83)

*„Necesitatea este oarbă până când devine conștientă.
Libertatea este conștiința necesității.”*

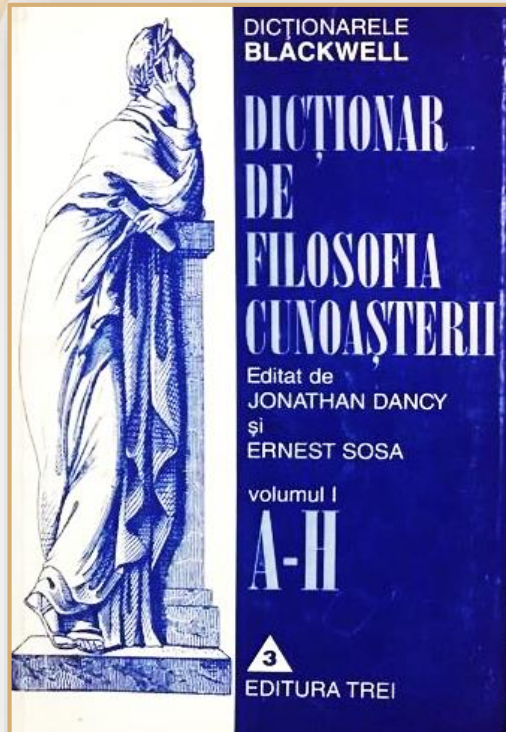

Flew, Antony. Dictionar de filozofie și logică / consultant
ed. Antony Flew ; trad. din lb. engleză de D. Stoianovici. –
Ed. a 2-a. – București : Humanitas, 1999. – 376 p. – D.
Galați, Pro-Basarabia și Bucovina. – ISBN 973-28-0966-3.

Friedrich Nietzsche (1844-1900)

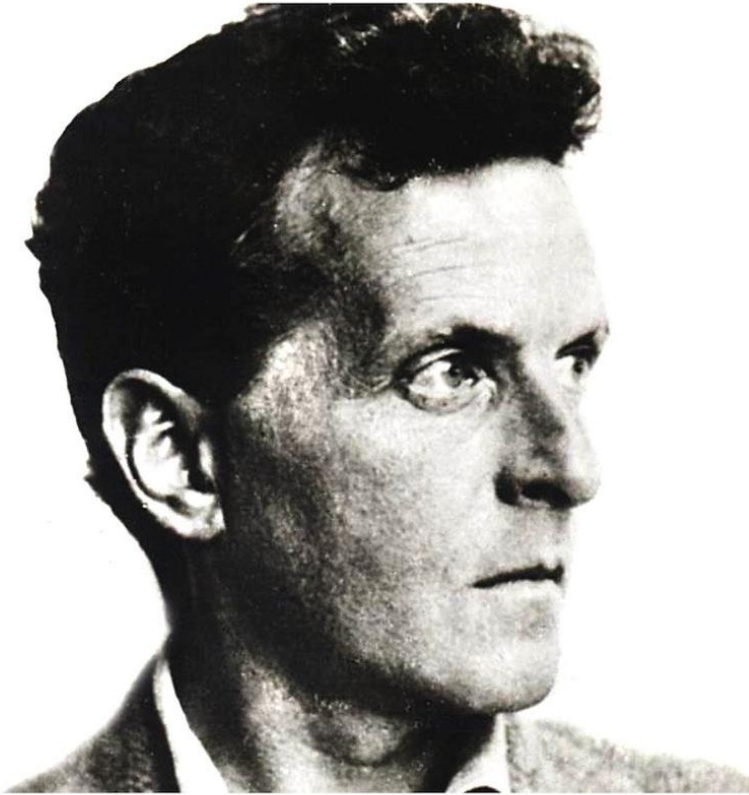

„Oamenii își găsesc propria viață mult mai plăcută dacă încetează să o compare cu viețile altora”.

Dicționar de filosofia cunoașterii / ed. de Jonathan Dancy și E. Sosa; trad. din lb. engleză de Gh. Ștefanov ș.a.; cuvânt înainte de M. Flonta. – Iași : Ed. Trei. – Vol. I. A-H. – P. 423. – ISBN 973-9419-10-0.

Ludwig Wittgenstein (1889–1951)

*„Și pentru gânduri există un timp pentru a ara
și un timp pentru a culege”.*

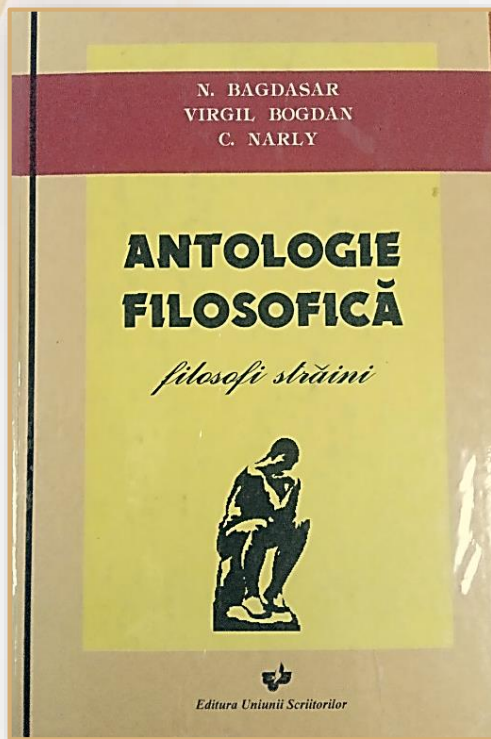

Dictionarul operelor filozofice românești / coord. Ion Ianoși. – București : Humanitas, 1997. – 320 p. – (111 lucrări fundamentale). – Bibliogr. p. 273-317. – ISBN 973-28-0694-X.

Jean-Paul Sartre (1905–1980)

„Dorința se exprimă în mângâieri așa cum gândul se exprimă în cuvinte”.

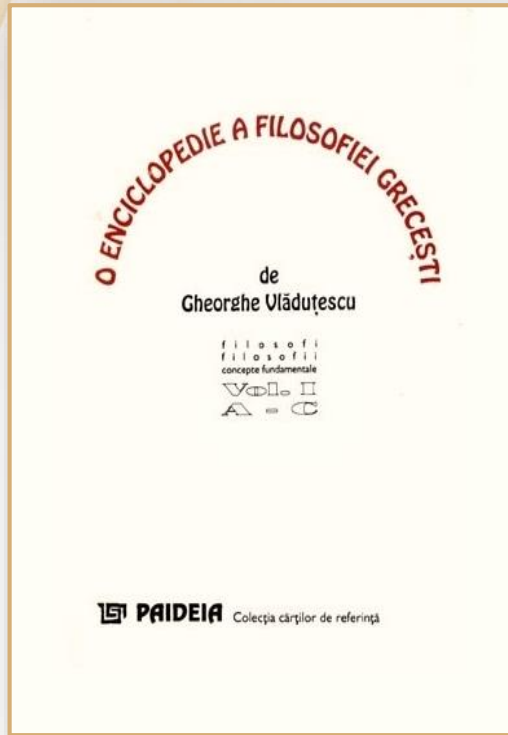

Antologie filosofică : Filosofi străini / N. Bagdasar, V. Bogdan, C. Narly ; postf. de G. Vlăduțescu. – Chișinău : Ed. Uniunii Scriitorilor, 1996. – 656 p. – ISBN 5-86892-364-2.

Albert Camus (1913-1960)

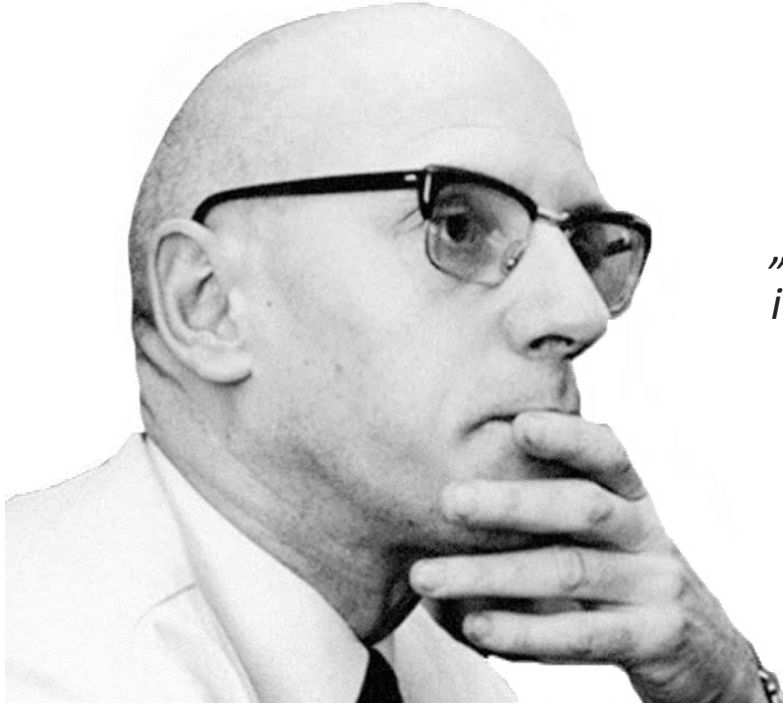

„Succesul nu e greu de obținut. Greutatea este să-l meriți.”

Vlăduțescu, Gheorghe. O enciclopedie a filosofiei grecești : Filosofi, filosofii, concepte fundamentale : Vol. 1 : A-C. – Bucurțști, 1994. – 374 p. – ISBN 973-9131-32-8.

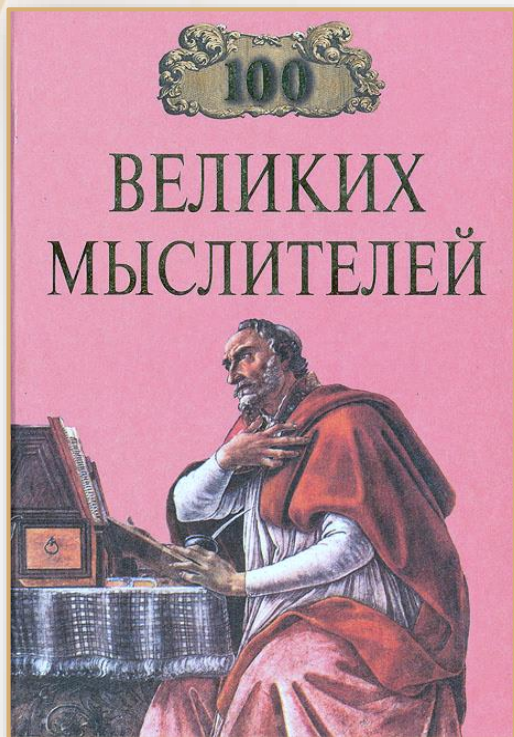
Michel Foucault (1926-1984)

*„Întreaga gândire modernă este străbătută de
ideea de a gândi ceea ce nu poate fi gândit”.*

Философия — это когда берешь нечто настолько простое, что об этом, кажется, не стоит и говорить, и приходишь к чему-то настолько парадоксальному, что в это просто невозможно поверить.

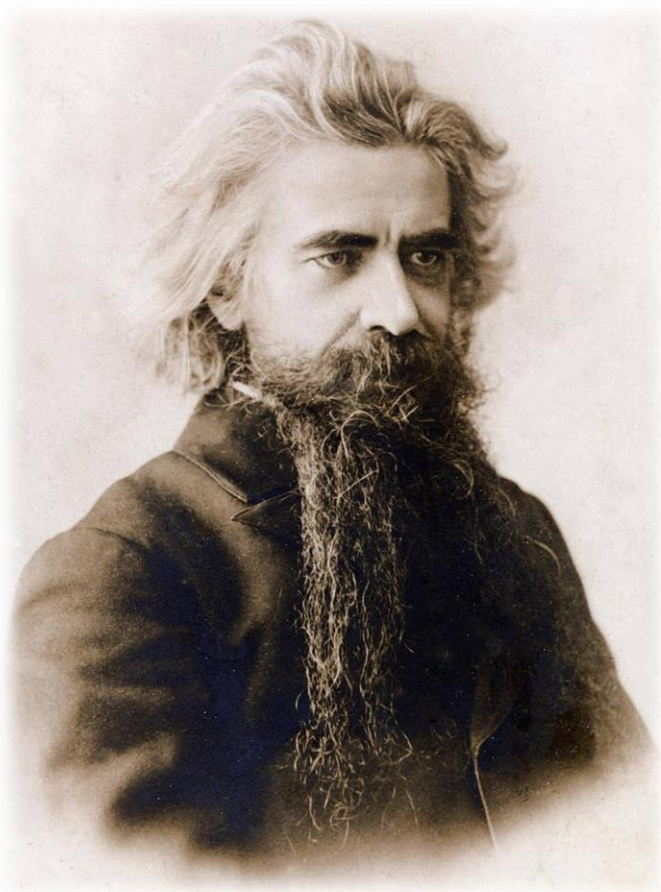
Бертран Рассел

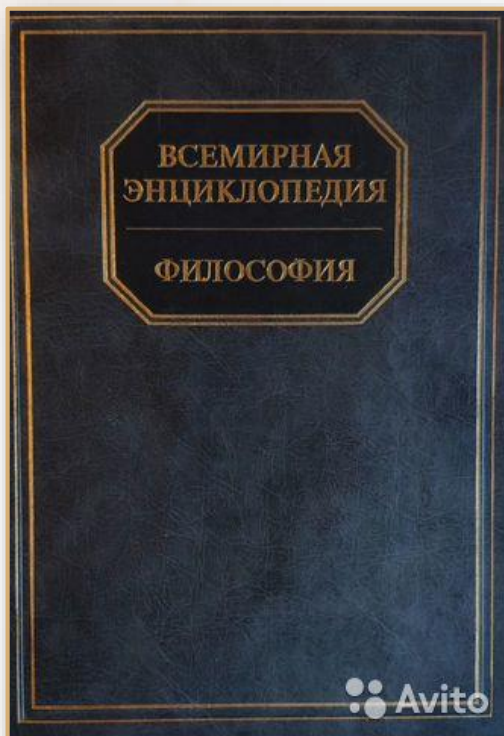
Мусский, Игорь Анатольевич. Сто великих мыслителей / И. А. Мусский. – Москва : Изд-во «Вече», 2002. – 688 р. ; фот. – (100 великих). – Библиогр.: р. 681-685. – ISBN 5-7838-0609-9.

Владимир Сергеевич Соловьёв (1853–1900)

«Чтобы должным образом осуществлять благо, необходимо знать истину; для того, чтобы делать, что должно, надо знать, что есть».

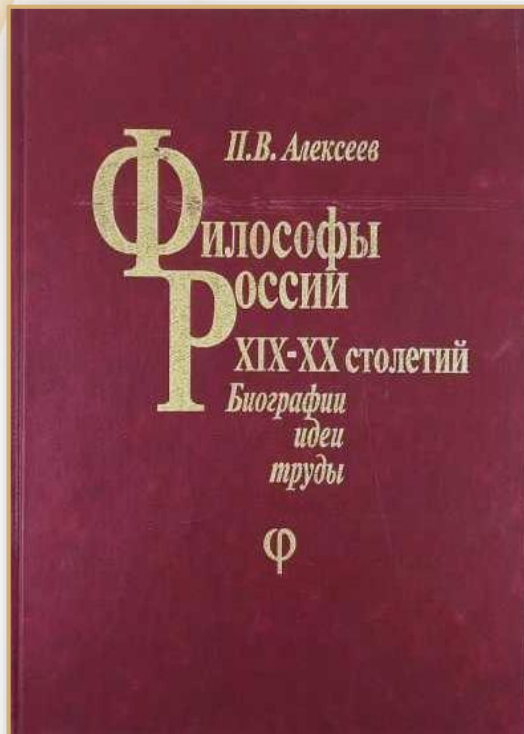

Всемирная энциклопедия : Философия / главный научный ред. и сост. А. А. Грицанов. – Минск : Современный литератор, 2001. – 1312 р. – ISBN 5-17-001948-3.

Василий Васильевич Розанов (1856–1919)

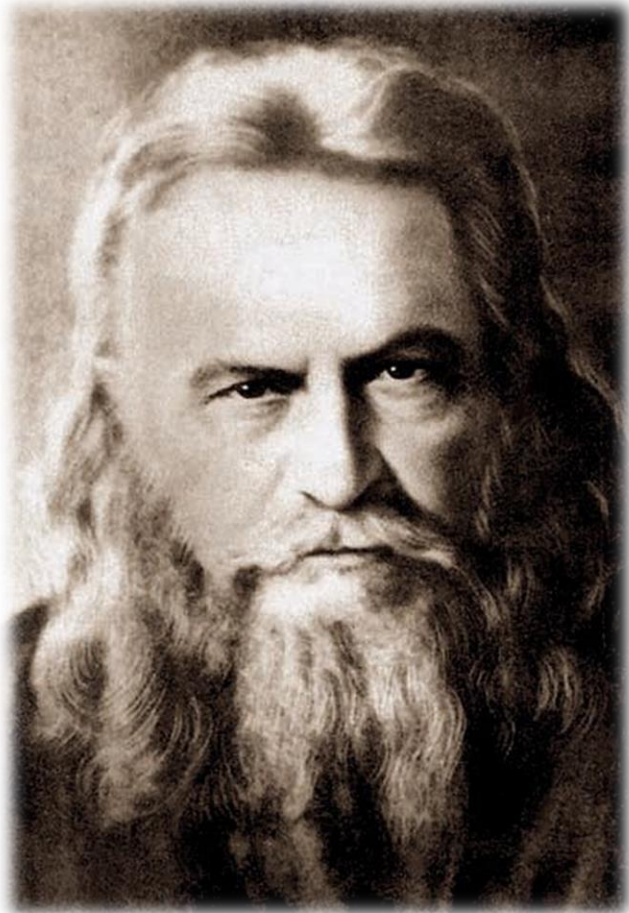

«Что бы я ни делал, что бы ни говорил и ни писал, прямо или в особенности косвенно, я говорил и думал, собственно, только о Боге».

Алексеев, Петр Васильевич. Философы России XIX-XX столетий : Биографии, идеи, труды / П. В. Алексеев. – 3-е издание, переработанное и дополненное. – Москва : Академический проект, 1999. – 944 р. – ISBN 5-8291-0003-7.

Сергей Николаевич Булгаков (1871–1944)

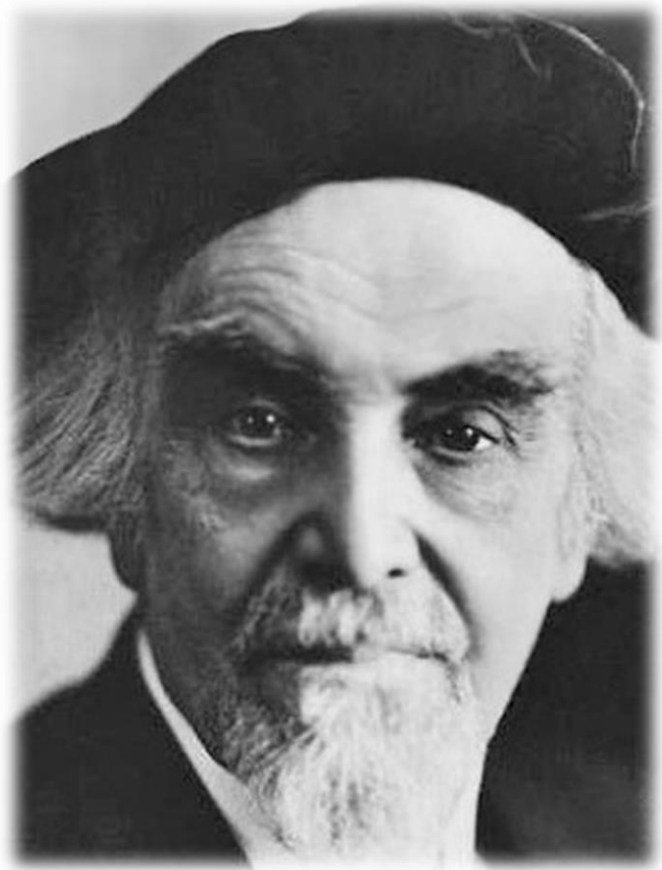

«Вера есть совершенно самостоятельная способность духа, которая неравно распределена между людьми. Есть таланты и гении веры».

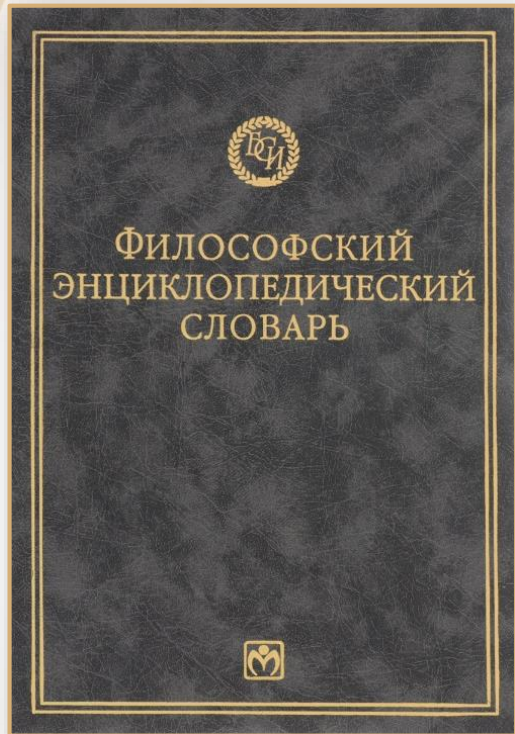

Блинников, Леонтий Васильевич. Великие философы : словарь-справочник для вузов / Л. В. Блинников. – 2-е издание, переработанное и дополненное. – Москва : Логос, 1999. – 429 р. – ISBN 5-88439-120-X.

Николай Александрович Бердяев (1874–1948)

«Творчество означает переход души в иной план бытия. И душа может жить одновременно в разных планах бытия, может быть на высоте и в низинах, может дерзновенно творить и смиренно каяться».

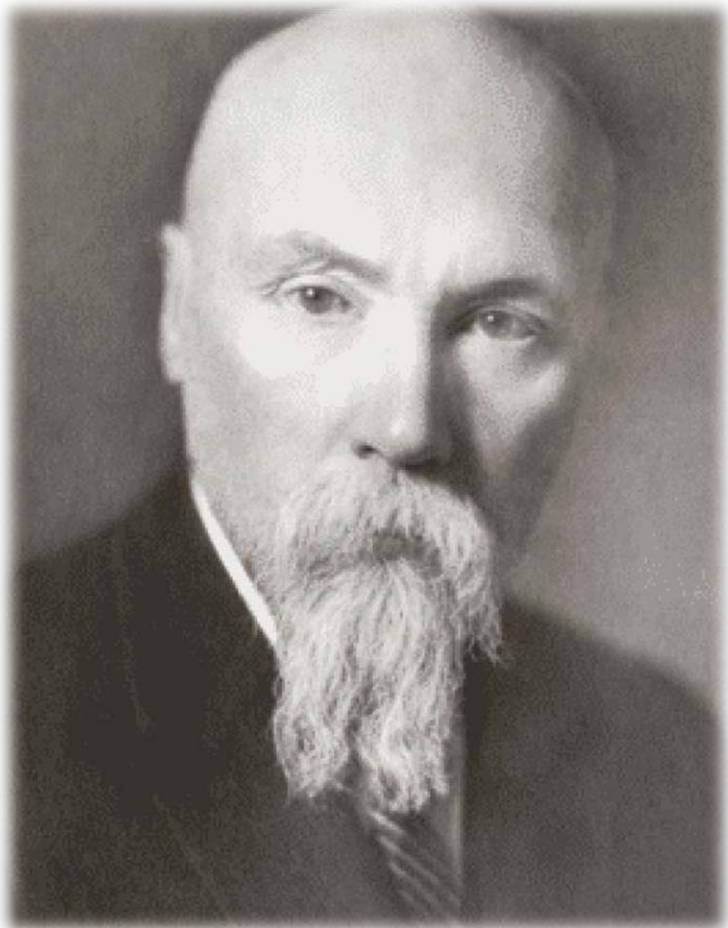

ФИЛОСОФСКИЙ
ЭНЦИКЛОПЕДИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ

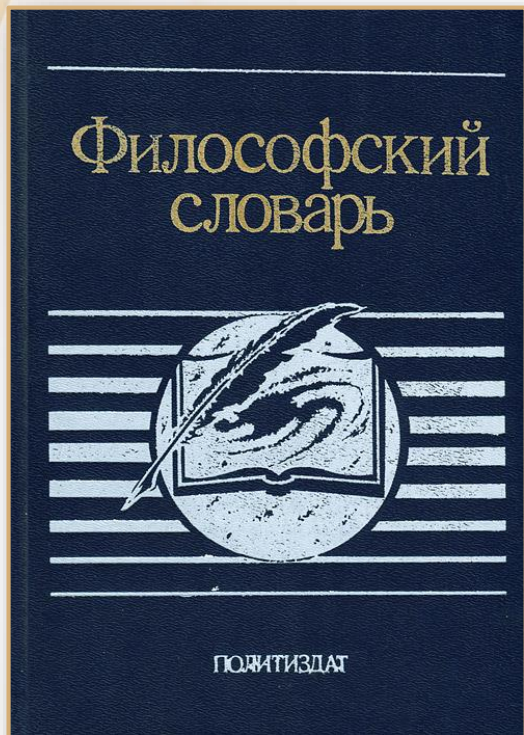
Философский энциклопедический словарь /
редакторы-составители: Е. Ф. Губский [и др.]. –
Москва : ИНФРА-М, 1999. – 575 р. – ISBN 5-86225-4
03-Х.

Николай Константинович Рерих (1874–1947)

«Сердце бьётся беспрестанно, так же постоянен пульс мысли. Человек или творит, или разрушает. Если мысль есть энергия и она не разлагается, то сколь ответственно человечество за каждую мысль!»

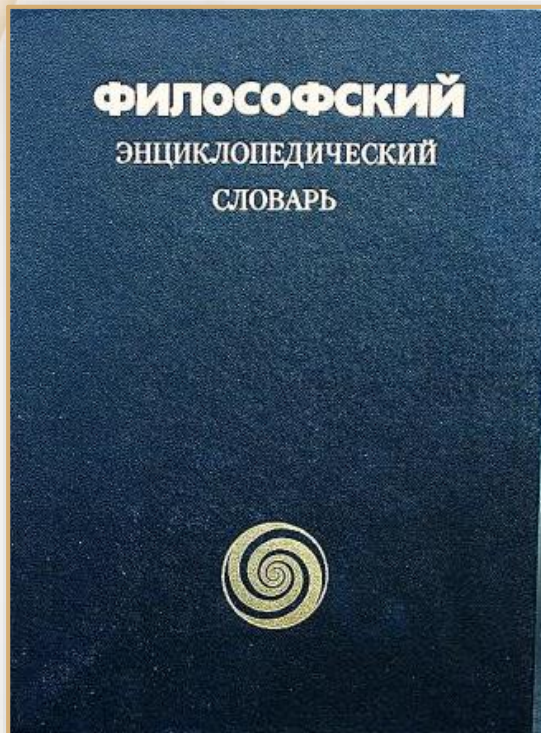

Философский словарь / под редакцией И. Т. Фролова.
– 6-е издание, переработанное и дополненное. – Москва :
Политиздат, 1991. – 560 р. – ISBN 5-250-00316-8.

Иван Александрович Ильин (1882–1954)

«Никогда не жалуйся на время, в котором ты живёшь, ибо ты для того и рожден, чтобы сделать его лучше».

Философский энциклопедический словарь /
главный редактор: Л. Ф. Ильичев. – Москва :
Советская энциклопедия, 1983. – 839 р.

Rafael „Școala din Atena”

MULȚUMESC

Realizare:

Tatiana POGREBNEAC, bibliograf,
tatianapogrebneac@gmail.com

Taisia ACULOVA, bibliograf,
aculova.taya@gmail.com

Acompaniament - Juan Sánchez - Beautiful Rose (Piano & Strings)
<https://www.youtube.com/watch?v=fKV6jfm3MT0>

2022